

Slavenski dom

Kitajska razkrinkava japonske namene na sestanku podpisnic washingtonskega sporazuma v Bruselju

Bruselj, 4. novembra. Včeraj se je tu začela konferenca podpisnic Washingtonskega dogovora. Zunanji minister Van Zeelandove vlade Spaak je bil izvoljen za predsednika konference. Spaak je pri tej priliki imel govor, v katerem je izrazil zadovoljstvo, da si je konferenca izbrala Bruselj. Izrazil je upanje, da bo konferenca obrodila sadove. Gre za mir, ki je zadosti skaljen s sporom na Španskem, ki traja že 18 mesecev, in s sporom na Daljnem vzhodu. Ali niso ti spori samo znamenja za splošno svetovno vojno, v primeri s katero bi se svetovna vojna 1914—1918 zdelo samo otroška šala. Ta trenutek je naša dolžnost, da po vsaki ceni ohranimo mir. Svetovni mir je odvisen od veselil in od vseh, ki imajo dolžnost, boriti se za blaginjo človeštva.

Namen te konference je, proučiti vse miroljubne pripomočke, ki naj odstranijo in končajo vojno na Daljnem vzhodu. Belgijska vlada je povabila vse podpisnice washingtonske pogodbe na sestanek. Odzvale so se Velika Britanija, Kanada, Francija, USA, Kitajska, Avstralija, Nova Zelandija, Portugalska, Holandska, Mehika, Norveška, Švedska, Bolivija, Italija, Južna Afrika, Danska in Indija. Japonci in Nemčija se vabilu nista odzvali in nista poslali svojih zastopnikov. Poslednja je obljubila udeležbo Sovjetska Rusija.

Ne gre, da bi to konferenco smatrali kot mednarodno sodišče, ki naj bi sodilo Japonsko.

Nemčija ni zastopana na tej konferenci, vendar nemška odklonitev ni dokončna in je le posledica raznih posebnih okoliščin, ki se dajo odstraniti.

Angleški zunanji minister Eden je v svojem govoru takisto obžaloval, da več držav ni na tej konferenci zastopanih, poudaril je pa, da to ne sme vplivati na zasedanje konference in ne sme omejiti pomena vzajemnega prizadevanja.

Italijanski delegat grof Marecotti je izjavil, da bo Italija na konferenci navedla svoje pridržke. Po njegovi sodbi je edini namen te konference zblizanje med obema sprtima strankama, ki naj se sporazumeta brez posredovalcev.

Govor kitajskega zunanjega ministra

Bruselj, 4. nov. o. Kitajski zunanji minister Wellington Koo je potem imel na sestanku devetih držav velik govor, v katerem je dejal, da Kitajska sicer želi uspeha konference, da pa ne more kljub želji po mednarodnem miru sprejeti miru z Japonsko za vsako ceno. Ves civilizirani svet se je prepiral, da vzdržuje Japonska na Kitajskem napadalne vojske in da zahteva zase popolnoma proste roke. Ne mara pa se sprijazniti s načelom, da bi trgovina in industrija vseh tujih držav uživala na Kitajskem enake pravice. Kitajska obžaluje, da se

Japonci ne udeležujejo tega sestanka. Protijaponsko mišljenje in razpoloženje na Kitajskem je posledica neprestanih japonskih napadov. Komunistična nevarnost na Kitajskem služi Japoncem samo za pretezo, da bi zaslepili svet o stvarnih namenih in značaju svojega napada. Kitajski komunisti so svojo vojsko razpustili in podpirajo osrednjo nankinško vlado. Kitajska je zadnje čase odstranila vse nesporazume, ki jih je imela z drugimi državami in se osamosvojila. Edino Japonska še vedno vztraja pri svojih načrtih o gospodarskem in političnem izkoriščanju Kitajske. Njeni gospodarski nameni so pa samo krinka za politično nadoblast. Na kitajskem ozemlju je pet japonskih armad, ki štejejo nad 500.000 vojakov in neprestano napadajo kitajske obrambne črte na petih frontah.

V imenu Sovjetske Rusije je govoril Litvinov, ki je rekel, da odobrava ideje, na katerih sloni konferenca, vendar pa želi, da naj se že začne z organizacijo borbe proti napadalcem. Tako je mogoče zaščititi mir. Sedaj pa takšne konference napadale čisto izrabljajo. Še bolj se morajo združiti države, ki so proti napadalcem. Litvinov je rekel ob koncu, da upa, da bo konferenca sprejela sklepe proti napadalcem ne samo v Evropi, ampak tudi drugod.

Ozadje uvedbe diplomatskih in trgovskih zvez med Anglijo in španskimi nacionalisti

Anglija računa z bližnjo Francovo zmago

London, 4. novembra. o. Z ozirom na poročila o ustanovitvi angleških konzularnih zastopstev v nacionalistični Španiji in Francovih zastopstev v Angliji, piše londonsko časopisje, da je treba ta stvarni korak angleške vlade razlagati z gospodarskimi vzroki in pa s potrebami angleške oboroževanja. Anglija je smatrala za umestno, da se sporazume s tisto oblastjo, ki nadzoruje večino španskega ozemlja. Drugič pa Anglija ne more dovoliti, da bi Italija in Nemčija kot Francovi zaveznici lahko neomejeno izkoriščali španska rudninska bogastva. Hitler je pred nekaj meseci dejal, da Nemčija ne potrebuje španskega ozemlja, pač pa potrebuje španske surovine. Še bolj kakor Nemčija pa jih, po mnenju listov, potrebuje Anglija. Angleška vojna industrija potrebuje železno rudo iz španskih rudnikov, ki so pod Francovo oblastjo. Leta 1934 so angleške orožarne uvozile iz Španije železnega kršča za 150 milijonov zlatih pezet (poldrugo milijardo dinarjev). Skoraj prav

tako velik je bil tudi uvoz španske bakrene rude in živega srebra. Z uresničevanjem oborožitvenega in obrambnega načrta se je potreba po teh surovinah v Angliji še povečala, zato mora angleška vlada gledati, da si zagotovi dobavo iz Španije, ki pridobiva v Evropi največ teh rud.

Drugi razlog, ki Angliji narekuje vzpostavitev rednih odnosov z nacionalistično Španijo, je več kakor gotova Francova zmaga. Po zmagi bo Španija potrebovala ogromnega kapitala za obnovitev uničenih predelov in gospodarskega življenja. Za angleško gospodarstvo je velikega pomena, če bo nacionalistična Španija dobila obnovitveni kapital iz Anglije ali pa odkod drugod. Ker je nacionalistična zmaga le še vprašanje kratkega časa, zato mora Anglija zaradi svojih koristi v Sredozemskem morju gledati, da bo v čim boljših odnosih s hodočim gospodarjem Španije.

Madžari proti levičarskim in desničarskim skrajnostim

Budimpešta, 4. nov. m. Na zbornišni seji je prišlo do burnih razprav o vprašanju skrajne desničarske agitacije na Madžarskem. O akciji fašistov je vložil interpelacijo grof Apponyi ter je v njej napadel upravne oblasti zaradi premlatnega postopanja proti razširjevalcem ekstremističnih

nih letakov ter antilegitimistični propagandi. Drugi interpelanti so se pa pritoževali zaradi obsodbe nekaterih levičarskih pisateljev, ki so objavili knjige o madžarski agrarni misli. Na vse interpelacije je odgovoril pravosodni minister Lazar ter je izjavil, da bo v kratkem predložil zbornici zakonski osnutek o spremembi tiskovnega zakona, ki bo omogočil uspešno pobijanje ekstremistične propagande. Minister je nadalje ostro obsodil vse one publiciste, ki s svojim pisanjem sejejo mržnjo med kmeti proti premožnejšim slojem. V tem oziru je minister zapretil, da madžarska vlada ne bo trpela, da bi se ponovila spet ista propaganda, kakršna je bila leta 1918, ki je na Madžarskem zasedala komunistem.

Budimpešta, 4. nov. m. Dobro obveščeni politični krogi zatrjujejo, da je madžarska vlada že izdelala zakonski osnutek, s katerim bodo uvedli tajne parlamentarne volitve. Besedilo zakona bo vlada sporočila že te dni vsem madžarskim političnim strankam. Parlamentarni krogi zatrjujejo, da bo novi parlamentarni volilni zakon sprejet spomladi.

Davidovičeva smola v Negotinu

Belgrad, 4. novembra. m. Današnje »Vreme« poroča iz Negotina, da je tjakaj prispel vodja bivše demokratske stranke Ljubomir Davidović v spremstvu Milana Grola, Božidara Vlačića in Ljubomirja Miloševića. Prišel je v Negotin, da bi se tam sestel s svojimi političnimi somišljeniki na politično posvetovalno. Toda to namero je moral opustiti, ker po poročilu »Vreme« nihče ni hotel tam dati Davidoviču na razpolago prostorov, kjer naj bi bila omenjena konferenca. Zaradi tega je bil Davidović s svojimi spremljevalci prisiljen oditi na stanovanje svojega prijatelja Alekse Lukovića, kamor je pozneje prišlo na konferenco nekaj Davidovičevih somišljenikov.

Brzi vlak - v voz

Belgrad, 4. nov. m. Pri postaji Indžija selo je prišlo včeraj do težke železniške nesreče. Zagrebški brzdovlak se je zaletel na odprti progi v voz, na katerem se je peljal občinski odbornik iz Indžije Andrej Rili s svojim sinom in petletnim vnukom. Vse tri je lokomotiva razmesarila tako, da so bili na mestu mrtvi.

Angleški zunanji podtajnik Vansittard bo dne 12. novembra prišel v Budimpešto na političen obisk, pri katerem bo skušal Madžarsko odvrniti od tega, da bi se vrgla v nemške vode. Njegov obisk ni bil napovedan in dobiva poseben pomen, ker so morali zaradi njega odložiti potovanje regenta Horthyja v Berlin.

Protijudovske manifestacije na Dunaju bo prihodnje dni priredila v velikem obsegu avstrijska Antisemitska zveza.

Zaradi milijonski poneverb in zaradi navideznega konkurza je holandska policija zaprla v Amsterdamu judovskega bančnika Barmeta, ki je s svojimi spletkami odgovoren za padeč van Zeelandove vlade.

Vesti 4. novembra

Ravnatelj Judovske javne banke v Gdanskju je policija zaprla zaradi nedovoljenih spekulacij.

Propaganda proti Zvezi narodov in njeni politiki se vse bolj širi v severnih državah, ki hočejo v vsakem sporu ostati nevtralne in ne marajo, da bi jih ZN prisilila na kako akcijo proti tako imenovanim napadalcem.

Sovjetska Rusija je prvi sovražnik sveta, tako piše v svojem uvodniku pariški »Matine«.

Teniških tekem za nagrado švedskega kralja se bo letos udeležilo samo sedem držav. Tekme bodo v Amsterdamu, in sicer v zaprtem prostoru.

Mednarodna konjeniška zveza je imela kongres v Parizu. Na njem so določili dneve za velika mednarodna jahalna tekmovanja v prihod. letu.

Predsednik solijske občine Ivanov je v spremstvu prišel v Pariz, kjer bo nekaj dni gost pariškega mesta in si bo ogledal mednarodno razstavo.

Na konferenci za pobijanje mednarodnega terorizma v Tenesi so se pokazala zelo različna mišljenja, ker nekaterim državam, ki so prizadele zaradi potuše, ki jo dajejo teroristom, ni všeč ustanovitev mednarodnega sodišča. Med drugim je boljševiški zastopnik dejal, da bo v imenu svoje vlade predložil razne spreminjavalne predloge k obema zakonskima načrtoma.

Carine med Anglijo in USA bodo znižali, ko bodo končani sedanji trgovski razgovori med obema državama. To je povedal v londonski poslanski zbornici trgovinski minister Stanley.

16 ljudi je zaradi špijonaže za Japonec obsojilo v Alanbatorju sovjetsko politično sodišče. Vseh 16 so obesili.

200 tujih ladij so že letos prepisali na angleški pomorski register, da njihovi lastniki lahko pod mogočno angleško zastavo služijo denar s prevažanjem prevozanega blaga.

Odgovor na prestolni govor angleškega kralja je soglasno sprejela angleška poslanska zbornica, kar pomeni, kako politično zreli so angleški politiki kljub različnim strankam in različnim mnenjem.

Po benein in olje za francosko letalstvo je vlada poslala socialističnega poslanca Charlesa Barona, ki je včeraj odpotoval s parnikom »Normandie« v New York. Spremljajo ga trije inženirji. Baron, ki je tehnični ravnatelj državne smodnišnice, bo uradno obiskal Roosevelta in skušal v USA zagotoviti pognoskih sredstev za francosko vojsko za primer vojne.

Italija že 2000 let vodi svet: najprej v starem veku, kjer je to nalogo izvrševalo rimsko cesarstvo, v srednjem veku Cerkev, v sedanjem veku pa vodi svet fašizem, ki bo preobrazil ves svet. Tako je govoril rektor lizbonskega vseučilišča včeraj, ko so tam dali častni doktorat voditelju italijanskih korporacij Brunu Biagiju.

Zaradi nasprotovanja belgijskih socialistov je katoliški politični voditelj Hubert Pierlot vrnil kralju naročilo za sestavo nove vlade, tako da Belgija še zdaj nima pravega krmila.

Nov letalski višinski rekord za hidroplane sta včeraj dosegla italijanska vojaška letalca Mario Stoppani in Nikola di Mauro, ki sta s tovorom 2000 kg dosegla 8951 m. Dvignila sta se s pomorskega letališča pri Monfalconu — Trzinu. Letalo je imelo motorje s 3700 HP.

Revolucijo v Paragvaju je vlada s svojimi zvestimi četami takoj potlačila. Revolucija je bila majhna, uprl se je samo en polk v prestolnici Assuncionu.

Izdanke za državno obrambo bo morala povečati tudi Holandija. Zaradi tega bo treba zvišati proračun, potrebni denar za zvišanje bodo dobili z obdavčenjem delniških družb.

Pri newyorških občinskih volitvah je dosežanji župan la Guardia zmagal z večino kakih 40.000 glasov. Pri volitvah so prvič nastopili tudi delavski kandidati samostojno, a niso dosegli nobenega uspeha.

Za posredovanje v španski državljanski vojni je kubanska vlada pozvala vlado Združenih držav, ki pa je odgovorila, da se ne more mešati v notranje zadeve evropskih držav. Pač pa je USA prodajala za te »notranje zadeve« ogromne množine orožja obema taboroma na Španskem.

Stavka kovinarjev se je začela v Parizu in okolici. V kratkem pa je treba računati s stavko hotelskega uslužbenstva, ki zahteva uvedbo petdnevnega delovnega tednika. Stavke so začel novega gibanja, ki so ga po sklepu zadnje seje Kominterne začeli francoski komunisti.

Upor je izbruhnil v Transjordaniji, ki je na papirju neodvisna arabska država, dejansko pa pod oblastjo Angležev, kakor Palestina.

Vojvoda Windsorski dospe 11. novembra v Združene države, 12. novembra pa bo imel po radiu govor, v katerem bo pozdravil vso Ameriko.

Rojstni dan japonskega cesarja so z običajnimi slovesnostmi praznovali včeraj po vsej Japonski.

Sporazum o izmenjavi kulturnih in znanstvenih filmov so sklenili Nemci in Japonci. — Prve japonske kulturne filme bodo začeli vrteti v Nemčiji 11. novembra.

50.000 funtov, to je 12 milijonov dinarjev so zbrali v Angliji za pomoč Kitajcem. Iz tega denarja so nakupili že veliko zdravstvenega materiala.

Grški kralj Jurij bo v začetku prihodnjega tedna prišel v London in bo nekaj časa gost angleškega kralja, kakor je tudi bolgarski kralj že nekaj časa. Zdi se, da bo Anglija pri tej priliki skušala posredovati za popoln sporazum med Grčijo in Bolgarijo, katerih razmerje je kljub sosesčini še vedno napel sovražno.

Boj nacionalistične Španije proti sovražnikom Boga in domovine je upravičen, tako piše pariški kardinal Baudrillart v uvodu knjige o preganjanju Cerkev na Španskem.

Parlamentarna skupina angleške, delavske stranke je za predsednika izvolila znova majorja Atleaa.

Več novih atentatov je bilo včeraj po Palestini. Med drugim so atentatorji napadli z bombami železniško progo blizu Rige.

Samozavestne izjave generala Franca

„Vojna je pridobljena“

Burgos, 4. novembra. AA. Posebni Havasovi poročevalci javlja, da je general Franco v izjavi tujim novinarjem dejal med drugim: Vojna je dobljena. Zaključila se bo s popolnim porazom nasprotnika. Kakor nam to napovedujejo že nekatera znamenja. Nekega dne se bo Španija prebudila in se bo začudila, ko bo videla, da vojne ni več.

General Franco je postavil za šefa nanovo ustanovljenega ravnateljstva javne varnosti generala Anido, bivšega notranjega ministra v kabinetu Primo de Riviere. Znani branilec Ovie da general Aranda pa je postavljen za poveljnika armijskega zbora v Galiciji.

Po uradnem sporočilu poveljstva nacionalističnih čet ni bilo včeraj, na dan 2. novembra, na nobenem bojišču nič novega. V vsej Španiji je sedaj slabo vreme, ki onemogoča sleherno vojno peracijo. Samo letalstvo je od časa do časa lahko izvršilo nekaj izvidniških poletov.

Skrb za odpeljano blago

Santander, 4. novembra. AA. (Stefani.) Tu je bil sestanek zastopnikov vseh bank in kreditnih ustanov iz Asturije in Biskaje. Na sestanku so se razpravljali o tem, kako bi banke, denarni zavodi in zasebniki prišli do velikih količin nakita, vrednostnih papirjev in drugih dragocenosti, ki so jih pod republikansko vlado odpeljali v tujino. Do nadaljnjega so te vrednote spravljene začasno v pristanišču v Haagu. Na sestanku so sklenili poveriti posebni komisiji nalogo, da uredi vse potrebno, da se te vrednote vrnejo njihovim lastnikom.

Iz Gijona poročajo, da so tamkaj našli v nekem skladišču okoli 200 dragocenih slik. Prejšnji rdeči oblastniki v Gijonu so jih bili zbrali iz raznih muzejev in zasebnih galerij, z očitnim namenom, da jih pozneje prodajo.

Madrid drže tuji prostovolci

San Sebastian, 4. novembra. AA. (DNB.) Po vesteh iz Madrida je v nedeljo govoril pred tujimi branilci Madrida general Miaja, ki je trdil, da se brez njihove pomoči Madrid ne bi mogel držati. Miaja se je posebno zahvalil mednarodnim brigadam, ki sestoje iz Amerikancev, Afrikancev, Kanadijcev, Čehoslovakov, Francozov in Rusov, ker so sklenile nadaljevati z borbo do konca. Nato je Miaja izročil tujskim brigadam več zastav.

Madrid, 4. novembra. AA. (Havas.) Vojno ministrstvo sporoča, da so nacionalistična letala

še nadalje bombardirala nekatera nezavarovana mesta, kakor Lerido in nekatera manjša mesta. Kolikor se je moglo dosežati ugotoviti, znaša število mrtvih otrok in žen okoli 50 samo v Leridu, skupno v vseh mestih pa okoli 120. Ranjenih je seveda neprimerno več. Nacionalistična letala so streljala na civilno prebivalstvo iz strojnice.

Valencija, 4. novembra. AA. (Havas.) Stalno odposlanstvo poslanske zbornice je imelo včeraj sejo pod predsedstvom Martineza Baria, ki je po seji izjavil, da je bila to poslednja uradna manifestacija republikanskega parlamenta v Valenciji.

Mednarodna lovska razstava v Berlinu

Berlin, 4. nov. m. General Göring je včeraj odprl veliko mednarodno lovsko razstavo v Berlinu. Po otvoritvi se je Göring v spremstvu zunanjega ministra barona von Neuratha podal tudi v jugoslovanski paviljon, kjer ga je pozdravil bivši minister dr. Zoričič v spremstvu odpravnika poslov na našem poslaništvu v Berlinu Pavla Gjorgjevića. Göring in von Neurath sta izrazila svoje zadovoljstvo nad lepimi lovskimi trofejami v našem paviljonu, v katerem razstavlja tudi sedanji angleški poslanik v Berlinu g. Henderson. Kakor znano, je bil Henderson pred leti za poslanaika v Belgradu in je kot lovec prepotoval skoraj vso Jugoslavijo.

Grčija in pomorsko nadzorstvo

Atene, 4. nov. m. Predsednik grške vlade general Metaksas je imel te dni daljšo konferenco z angleškim poslanikom na grškem dvoru g. Waterloom. Politični krogi mislijo, da je bila ta konferenca v zvezi z reorganizacijo kontrole v grških vodah v smislu določil nyonskega sporazuma. General Metaksas bo v soboto odpotoval v Patras, kjer bo imel velik političen govor o delu ter o bodočem programu narodnega režima v Grčiji. Kakor znano, general Metaksas zagovarja uvedbo korporativnega sistema.

Tatareseva vlada v Rumuniji bo v kratkem odstopila, kakor je napovedal predsednik v svojem govoru, ki ga je imel na seji odbora liberalne stranke.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 zj.

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempe- ratura v C°		Relativna vlagost v %	Vlaga v % [1]	Veter (smer, jakost)	Pada- vine	
		na- manj- ši	na- veći				m/m	vrsta
Ljubljana	762,5	7,8	13,5	83	10	S ₃	0,8	dež
Maribor	763,7	6,0	12,0	90	9	0	2,0	dež
Zagreb	760,0	11,0	13,0	95	mg. 10	SE ₁	5,0	dež
Belgrad	759,4	11,0	19,0	80	6	ESE ₃	—	—
Sarajevo	759,2	10,0	16,0	95	10	0	2,0	dež
Skoplje	763,2	10,0	14,0	90	10	0	—	—
Split	757,6	15,0	19,0	90	8	SE ₄	—	—
Kumbar	751,1	15,0	—	70	10	NE ₆	—	—
Rab	759,5	12,0	—	80	5	NE ₂	4,0	dež

Pripomba. Vremenska poročila od Belgrada naprej se nanašajo na prejšnji dan.

Vremenska napoved: Spremenljivo vreme, nekoliko hladneje bo.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večerja do danes: Večerja je rosilo iz megle, ki se je dvignila okrog 12. Nekoliko je rosil dež od 12.35 do 15.40, zvečer od 19.45 do 20.40 je nekoliko deževalo ponoči pa večkrat pršilo. Prevladovalo je ves dan oblačno vreme. Barometer se počasi dviga.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 4. novembra: Karel Bor.
Petek, 5. novembra: Čaharija.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič-Tržaska cesta.

TEL. 27-30 **SLOGA**

Samo še danes! Nepreklicno zadnjikrat:
Velicasten zgodovinski velefilm

Lord Nelson

Nemški dialog:

TEL. 21-24 **MATICA**

Veliki pustolovski film po romanu
Jack Londona

Upor na ladji Elsinore

Jean Murat Vinna Winfried

TEL. 22-21 **UNION**

Premiera v Benetkah odlikovanega filma

Mladost

Film obravnava življenje mlade pariskega dekleta, ki ga predstavlja Lisette Lanvin

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

OPOZORILO

V kinu Matica se predvajajo predstave danes redno ob 16, 19, 15 in 21.15 uri.

Z univerze. Novoimenovani privatni docent za zgodovino novega veka, gospod dr. Franc Zwitter bo imel v petek, 5. novembra ob 12. v univerzitetni zbornici nastopno predavanje o temi »Sociologija in zgodovina«.

Kulturni javnosti! Društvo glasbena akademija opozarja vse prijatelje resnične glasbene umetnosti na koncert »Ljubljanskega godalnega kvarteta«, ki bo jutri zvečer v franciskanski dvorani. Naši domači umetniki, priznani virtuozji (g. profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stanič (II. violina), V. Šušteršič (viola) in G. Müller (čelo), bodo predvajali kompozicije Ravela, Haydna in Dvořaka, ki predstavljajo bisere svetovne kvartalne literature, odlični izvajalci pa so nam zanesljivi garant za dovršeno izvedbo bogatega sporeda. Vstopnice so v predprodaji v koncertni poslovalnici v franciskanski pasazi. Istotam se sprejemajo tudi abonenti in člani za »Društvo glasbena akademija«.

Proslava 100 letnice rojstva Antona Forsterja se začne v nedeljo, dne 7. novembra. Ob 11 dopoldne bo otvorjena v mali Filharmonijski dvorani razstava, katere nameni je, prikazati Forsterjevo več kot 40 letno delo med našim narodom, predvsem v našem mestu in v okolici, v katerem je živel ter deloval. V nedeljo zvečer bo potem prvi koncert Forsterjevih cerkvenih skladb v ljubljanski stolnici. Forsterjev cerkveni zbor pod vodstvom svojih dirigentov g. Lavriča, Pusa ter stolnega dekana in kanonika dr. P. Kimoveca. Tri trije zbori iz cerkve sv. Jožefa, iz cerkve sv. Cirila in Metoda in iz ljubljanske stolnice pa nastopijo dvakrat skupno v velikih veličastnih zborih, katere vodi prof. Tome Matija. Vmes bosta igrala na orglah skladateljja monsgr. Vemrl in Tome. Posvetne Forsterjeve skladbe pa bomo slišali v ponedeljek, dne 8. novembra ob 20 v veliki Unionski dvorani na koncertu Pevske zveze, ki ga pripravi prof. Marko Bajuk. Nastopil bo zbor pevovodij z moškimi zbori in mešani zbor Pevske zveze, ki šteje za to priliko 300 članov in bo odpel vrsto mešanih zborov. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

Četrti slovenski radijski danes, četrtek zvečer od 22.15 do 23.15 oddaja ljub. radio postaja »Simon Gregorčičev uro: v esperantskem jeziku, ki jo je pripravil Klub esperantistov v Ljubljani skupno s pevskim odsekom godbenega društva »Sloga«.

Spored je sledeči: 1. Naša zvezda, 2. Simon Gregorčič, predavanje, 3. Pogled v nedolžno oko, 4. Življenje ni praznik, 5. Nazaj v planinski raj, 6. Človeka nikar, 7. Iznajbljeni svet, 8. Domovini, 9. Njega ni! Proslava društva Trnovo sponora vsam članom in članicam dramskega odseka in članom in članicam Trnovskega odra, da bo skupni dramski sestanek drevo ob 8 v druženem domu. Prosimo vse člane in članice, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Vabimo pa tudi vse one gospode in gospodične, ki imajo veselje do oderskega udeleževanja, da se pridružijo trnovski igralski družini. Odbor.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 4. novembra: »Firmac. Premierski abnma.

Petek, 5. novembra: Zaprt. (Gostovanje Drame v Celju: »Dr.«)

OPERA: Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 4. novembra: »Amaconek. Red Četrtek.

Petek, 5. novembra ob 15.: »La Bohème. Dijaska predstava. Globoko znižne cene od 16 dinarjev navzdol.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 4. novembra ob 20.: »Sodnik Zalamejske. Red A.

Petek, 5. novembra: Zaprt.

Sobota, 6. novembra ob 20.: »Pri treh mladencih. Premiera.

Za

razvoj ljubljanskega gasilstva

Ljubljana, 3. nov.

Nedavno smo poročali o reorganizaciji ljubljanskega poklicnega in prostovoljnega gasilstva in o izboljšanju gasilskih naprav v zadnjih dveh letih. Ta reorganizacija je izvedena v smislu programa, ki si ga je zastavil gasilski odbor mestnega sveta ljubljanskega v začetku leta, da bo mestno gasilstvo čim bolj pripravljeno na uspešno obrambo mesta in njega prebivalstva pred požari in nesrečami.

Pred kratkim je imel gasilski odbor mestnega sveta ljubljanskega sejo, na kateri je pregledal dosedanje delo, koliko je bilo storjenega v smislu programa, ki si ga je bil začel. Ugotovil je, da so bila izvršena vsa najvažnejša in v programu začetna dela, kakor: naprava gasilske telefonske centrale, razširitev vrat v orodjarni v Spodnji Sisk, naprava javne razsvetljave v Dravljah, naprava poti in postajališča za motorno brigado v Štepanji vasi, popravilo gasilskega avtomobila za četo Moste, generalno popravilo gasilskega avtomobila za četo Vič, itd. Prav tako se je nabavilo tudi najpotrebnejše orodje za čete. S tem delom in novimi nabavami najpotrebnejšega orodja se je udarna moč gasilstva znatno zvišala. Izdelan je že tudi novi načrt požarnega reda in treba je samo še počakati, da bo sprejet zakon o prekrških, nakar bo požarni red predložen občinski upravi v odobritev.

Nato si je odbor začel nadaljnji program za bodoče leto in nadalje. Glavne točke tega programa so sledeče: Izpopolniti je treba gasilsko orodje za poklicno četo in pomnožiti službeno

osebje. Mestni dom naj se za bodoče prepusti v uporabo izključno samo gasilstvu. Za poklicno in prostovoljno četo naj se napravijo primerne skupne spalnice za moštvo, s kopalnicami in prhami; določiti je treba prostor za krojaško in čevljarstvo delavnico, katerih sedaj ni in se dela te obrti izvršujejo v neprimernih prostorih. Drugi prostori Mesnega doma pa naj se uporabijo za pisarne in družinska stanovanja. Dobro bi bilo, če bi se dvignili Mestni dom še za eno nadstropje. Za vse prostore gasilskega urada naj se vpele centralna kurjava, ker peči za garažo, itd. niso primerne in je tudi kurjava razmeroma draga.

Za alarmiranje prostovoljnega gasilstva naj bi se nabavile električne alarmne sirene v okrajih Moste, Vič, Zgornja Siska in severni del. Za Ljubljano-mesto pa bi bil tako zvan »tihi alarm« izpeljan v trenutku, ko bi imela tudi prostovoljna gasilska četa dovolj veliko skupno spalnico za moštvo v Mestnem domu in bi streljanje iz topov ob priliki požarov lahko brez škode odpadlo.

Gasilski urad naj poskrbi, da se prično čim prej požarno poklicni ogledi vseh podstrešij v mestu. Pregledati je treba tudi vsa skladišča, tovarne in druge prostore. Za reševalno službo na vodi pa naj se pripravijo ob Ljubljani potrebni čolni, za poklicno četo pa naj se nabavi vse drugo orodje in oprema, ki je potrebna za reševanje ljudi in živali iz vode.

Iz tega je razvidno, da sedanja mestna uprava posveča svojo skrb v veliki meri tudi domačemu poklicnemu in prostovoljnemu gasilstvu, da tako čim bolj zaščiti zdravje in imetje svojih občanov.

Iz športne krošnje

5000 krtač kot podlaga za smučanje. V Berlinu so te dni odprli novo smučarsko dvorano, ki je urejena prav svojevrsno. Dvorana ima namen, da na osnovni pouk vsem smučarskim začetnikom, ki se hočejo naučiti osnovnih stvari, ki jih rabi vsak smučar. Te vrste tako zvanih smučarskih tečajev na suhem niso sicer nič novega, vse to dobro poznajo ne samo v Ameriki, ampak tudi v Evropi. Dosedaj so imele take dvorane običajno za podlago mešanico sode, ki se je izkazala kot zelo dobra. V Berlinu so pa namesto te podlage dali 5000 pokonci stoječih krtač in napravili iz njih osem metrov široko in dvajset metrov dolgo progo z nagibom 40 stopinj. Vodstvo treninga za začetnike in slabše smučarje je prevzel Ermel, ki je bil pred leti eden najboljših srednjeevropskih tekačev.

Novi svetovni boksarski prvak v peresni teži je Henry Armstrong, ki je v šesti rundi premagal s k. o. dosedanjega prvaka Pete Sarrona. Armstrong je črnce iz St. Houisa in je star 25 let. Borba med obema je bila v New Yorku v Madison Square Garden in je bila določena na 15 krogov.

Jessie Owensov rekord na 100 m. Znameniti ameriški črnce iz lanskimi olimpijskih iger Jessie Owens, ki je bil za Berlin in ves športni svet prava senzacija, je postal že lansko leto profesional. Kot tak nastopa v tekmah z dirkalnimi konji in psi, seveda če uvidi njegov menager, da se izplača. Pri nekaterih tekmah je Owens pretekel 100 metrov v času 10,2, kar bi bilo nov svetovni rekord. Rekord ni bil priznan, češ, da proga ni bila dovolj izmerjena. Sedaj se je pa izkazalo, da je proga odgovarjala vsem pogojem in da ni nobenih zaprek, da Owensov čas ne bi bil svetovni rekord.

Med Belgradom in Zagrebom se je dalj časa vodilo debate o dejstvu, kje naj se igrajo mednarodne nogometne tekme, ki jih ima Jugoslavija. »Jutarnji list« navaja uradne podatke JNZ, iz katerih je razvidno, da je bila zadnja mednarodna tekma v Zagrebu 6. maja 1933. Po tem datumu je bilo odigranih 11 mednarodnih tekem, vendar vse v Belgradu. Z ozirom na to se čutili Hrvati zastopati. Navajajo, da se je danes položaj izpremenil, tako da tvorijo večino reprezentativnih igralcev Zagrebčan, ne pa več igralci belgrajskih klubov in da se ne zadovoljijo samo s tekmo Jugoslavija: Poljska, ki naj bi bila v Zagrebu. JNZ naj pazi pri svojih odločitvah tudi na to, kajti sicer bo Zagreb »izbijal klin s klinom« kot to zaključuje člankar.

Luther: Smučarske anekdote

Predavanje v soboto v franciskanski dvorani. Smuk in smeh sta dva neločljiva tovariša od postanka smuči naprej. Najstarejše anekdote smučarjev so ohranjene še iz leta 950.

Med svetovno vojno je smučala neka nemška patrola v Vogezih po pobočju, obstreljevana od francoskih čet. Da pri takem položaju ni mogla posebno paziti na lepo smučanje, je razumljivo. Ko je prispela v svoj zaklon, jih je nahrnil komandant: »Je to zunaj vaša smučina?« — Ugovarjali so: »Da, gospod poročnik, ali na nas so streljali?« — Nakar poročnik: »Ali naj bi bilo to morda opravičilo?« Pri nemškem smučkem prvenstvu je tvorila eno najboljših stafet monakovska, pri kateri je bil izredno velik smučar z nenavadno dolgimi koraki. Čim bolj so bili izgledi te stafete na zmago, tem bolj ponosno je dvigal ta longin glavo. Toda nepričakovano je prispela ta patrola od zadaj h cilju, morala je izstopiti, daleč za njo se je ves izčrpan in obvezan mučil tisti dolgi smučar. Kaj se je zgodilo? Na progi je vodila smučina skozi ozek in nizek železniški podvoz in ta veliki mož se v svojem ponosu na zmago ni dovolj pripomnil, pa ga je položilo nezavestnega in stolčenega na drugi strani podvoza v sneg.

Leta 1928 pri olimpijskih igrah v St. Moritzu. Junak te zgodbe je Tullin Thams, v civilu mornar, v smučki zgodovini pa »iznajditelj« aerodinamičnega stila v skokih, ki je šele omogočil velike daljave. Nekateri srednjeevropski tekmovalci, ki jim je bil krepak odskok Norvežanov že trd oreh, so zahtevali daljši zalet. Razsodišče je odbilo to zahtevo, kar je povzročilo proteste, razburjenja in precej mučno situacijo. Neki skakač si je hotel celo s silo pridobiti daljši zalet. Tedaj se je Tullin Thams razjell: »Sedaj vam bom jaz pokazal, kaj zmore dober skakač tudi pri kratkem zaletu,« in je bil na startu. Tedaj so doživeli desetstotih gledalcev najdaljši, a tudi najdržavnejši skok teh olimpijskih iger, daljši kot ga je takratna 65 m ekakalna dopuščala, polet 73 m — pa tudi strahoten padeč, ki je izgledal kot popolno razdejanje. Pravo čudo, da je ta trdi mornar norveške trgovske mornarice po tem padcu sploti se vstal in se že četrte ure za tem polil pri dajanju na slotine autogramov.

revnim gojencem je bila šolnina deloma znižana, zlasti onim, ki so marljivi in nadarjeni obenem. V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: predsednik dr. M. Orožen, podpredsednik mestni župan Alojzij Mihelič, dalje g. ravnatelj Jerič Fr., ravnatelj Fr. Turnšek, dr. St. Rajh, dr. Juro Hrašovec, prof. Fink in ga. upravn. I. Zupančičeva.

Od tu in tam

Šahovski mojster dr. Trifunović, ki je bil nekaj let uslužben pri šibeniški policiji, je bil premeščen v Belgrad in se vpisal v zemunski šahovski klub. Dr. Trifunović je znan mojster, ki je dosegel že lepe uspehe v inozemstvu, vendar ga je služba v Šibeniku ovirala, da se ni mogel v večji meri posvetiti študiju šahovske igre. Sedaj se mu je želja izpolnila, da se je preselil v Belgrad. Šahisti pravijo, da se bo poslej dr. Trifunović še vse drugače postavil, kakor se je do sedaj.

Voditelji belgrajskega dela združene opozicije se skoraj vsak dan sestajajo v stanovanju Ljube Davidoviča. Pri teh sestankih izdelujejo program za nadaljnje agitacijsko delovanje med narodom. Večerja je odšel na tako po celotari L. Davidovič, in sicer v Negotin, Zaječar in Knjaževac. Radikalni veljaki pa so odšli v okolico Kragujevca.

Osnuvek proračuna za prihodnje proračunsko leto bo finančni minister Dušan Letica predložil predsedniku narodne skupščine Ciriču, čim se ta vrne z dopusta. Predsednik bo nato odstopil osnutek finančnemu odboru skupščine v nadaljnjo obravnavo. Zasedanje skupščine se bo začelo 19. ali 20. t. m.

V velike denarne težkoče je zajadrala subotička občina. Zadnja leta so je tudi tam gradilo na vse pretege, ne da bi se bili obenem zagotovili potrebni denarni viri. Posledica je bila, da so začeli številni upniki občino trdo prijemati in izterjevati svoj prislužen denar. Občina se je sedaj z enim od upnikov že pogodila, z ostalimi se pa poskuša. Zdi se, da je bil bivši subotički župan na las podoben bivšim ljubljanskim magistratnim komandantom.

Dva nevarna razbojnika Ivan Kurelić in Šimun Novak sta pobegnila večeraj iz kaznilnice v Lepoglavi. Oba razbojnika sta bila nadležna znanca vseh zagrebške okolice ter sta izvršila številno vlovov in tudi nekaj ubojev. V zaporu sta si na nepojasnjen način preskrbela pile in prepilila rešetke na oknih. Zaenkrat nimajo oblasti še nobenega sledu za njima.

Parno žago v Zavidoviču v Bosni, ki je bila do nedavnega last Krivaje, so večeraj spet poglali v obrat. Krivaja je bila velika lesna industrija, ki je pa pozneje propadla ter jo je pred kratkim kupilo podjetje Sipad, pri katerem ima največ delnic država sama.

V petek se začel veliki post muslimanov, tako imenovani ramazan. Po predpisih korana se morajo v tem času muslimani postiti ves čas, dokler vlada dneva svetla luč, jesti in piti pa smejo šele ponoči. V času posta pa morajo — seveda, če znajo — prebrati svoje sveto pismo — koran. Koran jim tudi zapoveduje, da morajo v ramazanu storiti največ dobrih del in se varovati vseh grehov.

Cene svinjarn ob občutno padle v Slavoniji in Sremu. Dobre kupčije, ki so se začele sklepati s tem blagom lani, so dale kmetom pobudo, da so za letošnjo jesen zredili ogromno število svinj. Posledice prenatrtega razvoja pa so se takoj pokazale. Blaga je prihajala na trg več, kakor pa bi zadoščalo za domačo porabo in za izvoz. Nazadnje so morali kmetje začeti kar doma klati svinje in prodajati meso po 10 din kg. Čim so mesarji občutili konkurenco, so morali s cenami navzdol. Tako prodajajo sedaj v Novem Sadu mesarji svinjino po 8 din, a teletino še vedno po 14—16 din.

50 metrov globoko se je s Trsata pri Sušaku v samomorilnem namenu vrževal Slovenec Matija Vesel, vendar je ostal živ. Mož se je vrgel po strmem bregu navzdol, toda usoda je hotela, da je grmovje zadrževalo samomorilec, da je padel le polagoma in se nekoliko pobli šele takrat, ko je padel na dvorišče neke hiše. Vesel je ostal pri zavesti ter so ga prepeljali v bolnišnico, kjer upajo, da mu bodo življenje ohranili.

Izredno prisoben je bil strojevodja I. Dežman, ki je v Siveriču pri Splitu preprečil težko železniško nesrečo. Strojvodja Dežman je večeraj vodil brzi vlak, ki vozi iz Zagreba. Ko je vlak z vso brzino vozil v postajo, je strojevodja iznenada zagledal pred seboj tri natovorjene vagona na istem tiru. Signal je sicer kazal na prosto, vendar je Dežman, da bi se izognil nesreči, naglo polegnil zavoro in vlak ustavil. Vlak se je tako naglo zavril, da so se potniški vagoni ustavili na mestu, od njih pa se je odtrgala lokomotiva in se zarila v tovarne vagona. Lokomotiva je rinila vagona do postaje, medtem se je eden izmed vagonov dvignil na lokomotivo, nakar so se vsi vagoni prekrucnili. K sreči ni bilo nobenih človeških žrtev, le materialna škoda je precej velika. Potniki v brzem vlaku pa so preživeli nekaj strahu.

V Subotici so že začeli izvajati zakon o obvezni telesni vzgoji jugoslovanskih narodov. Mestna občina je po svojem posebnem odseku izdala proglas na prebivalstvo, s katerim mu javlja odločbe zakona o obvezni telesni vzgoji in obenem poziva prizadete, naj se takoj javijo temu odseku. Kdor bi se ne javil, bo kaznovan z denarno kaznijo do 500 din ali z zaporom do 5 dni.

Zločinka, ki je skozi okno streljala v Zenici na tamkajšnjega progovnega mojstra in njegovo drugo ženo, je bila večeraj aretirana. Zločinka je prva žena progovnega mojstra, ki jo je Aljda Ljutović pogljal od hiše zato, ker se je paljšala z drugimi. Takoj po aretaciji je zločin priznala. Obe žrtvi pa se v bolnišnici borita s smrtjo.

Muslimanskim ženam je prepovedano vstopiti v džamijo v vsem času svetega muslimanskega posta ramazana. Zbor naibov islamske verske zajednice v Sarajevu je izdal to določbo, da bi se preprečilo skrunjenje muslimanskega praznika. Prav tako je odbor prepovedal ženam proti večeru hoditi po ulicah, kjer se sprehajajo ljudje. Naprosili so pa tudi policijo, naj prepreči vstop v javne in nočne lokale vsem ženskam, ki imajo obraze zastrte, ker so ugotovili, da se pod to krinko zbirajo v lokalih najbolj nemoralne ženske.

30 ljudi se je teple v Brezdu pri Somboru predvečerajšnjim. Gostilna, v kateri se običajno zbirajo Nemci, sta se zbrali dve družbi. V eni je sedel bogati trgovec Salter, v drugi pa isto tako bogat posestnik Fleš. Bogataša, ki sta imela še neurejene stare račune, sta si bila takoj v lašeh. Najprej je padla Salterju na glavo steklenica sifona, trenutke nato pa je bilo že vse pokonci. Gostje, ki jih je bilo 30, so se razdelili na dva tabora. Konec vseh koncev se je zgodilo, da je iz pretepa odnesel Fleš najhujše poškodbe. Salter ga je z nožem zabodel tik pod srce.

STAJERSKA JABOLKA

dobite poceni pri

GOSPODARSKI ZVEZI

Ljubljana, Tyrševa c. 29

Le za čast, ne za denar se potegujejo angleški politiki

Kdor ne pozna vseh podrobnosti in okolnosti, ob katerih poteka življenje sedanjih vodilnih angleških politikov, se mora pač čuditi, zakaj ti možje ki vodijo usodo ne samo Anglije, pač pa v marsikaterem oziru tudi usodo drugih narodov, do tako visoke starosti ohranijo neverjetno svežost svojega duha in telesno čilost. Že zadnjič, ko smo pisali o teh angleških veljaki, smo omenili, da imajo to izredno svežost vsaj v neki meri tudi zaradi tega, ker žive od sile udobno in se jim ni treba nikdar v svojem življenju boriti s stvarmi, kakršne dobiva mali človek takorekoč trikrat na dan, za zajtrk, kosilo in večerjo... Res je, da bogastvo še ni vse, toda nihče ne more zanikati, — tudi nihče najbrž ne bo —, da je nekaj vendarle.

Koliko pa so petični ti presneti angleški politiki? No, rečni pa res niso: Sedijo, ali rečimo rajši »zasedajo« po svojih uradih in se posvetujejo o tem in onem, imajo pa bajno premoženje, ki si ga navaden človek že kar malo težko predstavlja. Večina od njih niti trenutke svojega življenja ni prebila v pomanjkanju, pa ne toliko po svoji zaslugi, kakor po zaslugi njihovih bogatih prednikov. Vsak pa navadno k temu podedovanemu bogastvu še kaj pridene iz svojega, če drugega ne, pa dolg. Baldwinov stari oče je bil ustanovitelj največje angleške jeklarne, Chamberlainovemu očetu siru Josephu je pripadala skoro polovica Birminghama, Samuel Hoare pa, o katerem neprestano govorijo, da bo bodoči predsednik angleške vlade, je sin »težkega« bankirja. Voditelj liberalcev sir John Simon ima v Londonu najbolj obiskano odvetniško pisarno, kar jih je na Angleškem. Njegov poklicni tovariš in politični somišljenik sir Archibald Sinclair — voditelj opozicijske liberalne stranke, smrtni sovražnik kapitalizma in mož budočnosti, kakor mu prerokujejo, zasluži vsako leto približno sedem milijonov dinarjev. Vsi sedanjí ministri angleške vlade so skoro brez izjeme od sile bogati. Menda je edina izjema sedanji vojni minister Duff Cooper. Kapitalistična Anglija namreč nima dosti zaupanja nad ljudmi z nizkimi bančnimi računi. Vojnemu ministru tudi kaj radi očitajo, da je preveč lahkomišljen in zapravljiv. Pravijo tudi, da bi bil on že davno nehal biti minister, če ga ne bi tako trdno držal Baldwin. Drugi »Baldwinov otrok« je sedanji zunanji minister Anthony Eden. Tudi ta ni bil revnih staršev, poleg tega pa se je še precej bogato oženil. Politika v Angliji pa ni preveč donosen poklic. Vsakokratne volitve zahtevajo precej denarja, živ-

ljenje v Londonu pa tudi ni poceni, posebno pa takšno ne, kakršno imajo navadno ministri.

Draga skupščinska restavracija

Mnogo na slabšem so glede plače poslanci. Do junija meseca lanskega leta je vsak poslanec dobil na leto 400 funtov, ali okroglo 100.000 dinarjev. Junija lanskega leta pa je predstojnik parlamentarne »kuhinjskega odbora« sporočil na skupščinski seji, da parlamentarna restavracija dela z izgubo in bi bilo zato potrebno, da se hrana v tej restavraciji podraži. To pa bi bilo mogoče samo na ta način, če se poslancem povišajo letni prejemki. Ta njegova prošnja je bila uslišana, poslanci pa od tedaj naprej dobivajo na leto po 200 funtov več, kot so dobivali prej. Tako imajo sedaj približno 150.000 dinarjev plače na leto. Sicer pa od te poslaneke plače — pravijo — nihče ne more živeti.

Samo eden, ki lahko živi od plače

Izjema pa seveda mora biti in so jo poiskali v osebi komuniste Gallachera. Ta mož je baje silno prebrisan in je že splošno znan po svojih bojevitih debatah. Nekoč ga je ujel neki reporter lista »Evening Standard« in ga prosil, naj mu vendar pove, kako more izhajati s takšno plačo. Ta pa mu je povedal, zakaj ne zapravi na teden več kot tri funte, tole: »Če kdo od poslancev noče zapravljati denarja za avto ali za podzemsko železnico, naj si najame svoje stanovanje, v neposredni bližini parlamenta, kjer bo plačal zanj 20 šilingov, kar je za angleške razmere bore malo. Za zajutrek naj je čaj, ni pa se treba mastiti s šunko in jajčki, kajti lahko bi vsak vedel, da si tega ob svoji plači ne more privoščiti. To bi bil že pravi luksuz. Na kosilo naj vsak poslanec hodi rajši v gostilno zadaj za parlamentom, ne pa v skupščinsko restavracijo, ki je predraga. Kosilo bi ga tako stalo le kakih 40 dinarjev. Za večerjo naj si poslanci privoščijo raje spet čaj in hrenovke, ali pa čaj s sirom. Le od časa do časa naj grede tudi v kak predmestni kino, samo vsako leto enkrat naj si kupijo novo obleko. Za časopise naj dajo na teden le nekaj šilingov, ravno toliko za tobak, za dopisovanje pa vsak teden ne več kot deset šilingov. Kar mu preostane, naj da doma svoji ženi, kakor da on, in naj žena razpolaga. Ne pozabi pa naj, da je dolžan dati tudi nekaj britanski komunistični sekciji.«

Z drugimi besedami bi se to reklo, da samo Gallacher tako živi, da ima svoj proračun uravnotežen. Vsem drugim pa politika prinaša le dolgove, ker se nočejo odpovedati vsem udobnostim, na kakršne so od nekdanjih navajeni. Plača le ni tako velika, da bi si smeli vse privoščiti. Baldwin je nekoč dejal, da gre ponavadi iz senata brez denarja, ker da je tam kakor nalašč vse tako narejeno, da se ga lahko hitro znebiš. Kljub temu pa je Baldwin danes mož, ki ima še vsaj nekaj denarja. Če pomislimo, da ima mož po tridesetih letih, odkar se je začel pečati s politiko, še vedno denar, moramo reči, da je bil tedaj res precej petičen mož. Tudi o ostalih se kar po čez sme reči, da danes niso ravno brez denarja, da pa so ga tudi takrat, ko so postali poslanci ali ministri, imeli gotovo precej več.

Biti na Angleškem politik, ni kar tako. Ni navsezadnje tako težko postati poslanec, senator ali minister, vse težje je, dolgo ostati na tem mestu. Te visoke službe tam ne prinašajo bogastva, pač pa ravno nasprotno, tako, da marsikdo, ki je bil n. pr. v začetku svoje politične kariere bogat, postane »izravnan« z ostalimi, če je le dosti dolgo časa politik. Tega poklica se manj premožni ljudje tudi ne lotijo, pač pa je za to službo neobhodno potrebno, da je človek že prej sam dovolj bogat. Politična kariera naj bi Angležu prinesla sam oše čast, za katero pa se ravno tako bori, kakor se zanjo politični veljaki bore drugod, kjer je poleg tega tudi dobro — plačana.

Čemernega obraza je prišel vojak iz vojaške bolnišnice.

»Halo, Nace!«, ga je nagovoril njegov tovariš, »kako je z narednikom?«

Nace: »Nobenega upanja, jutri že spet pride k četni.«

Jean Battenova o svojem poletu

Vsem bralcem časopisov je gotovo še v spominu, s kakim navdušenjem so Angleži pred dobrim tednom sprejeli letalko Jean Battenovo, ki je v rekordnem času (5 dni, 18 ur, 15 minut) priletela iz Avstralije v Anglijo.

Pri tako dolgem poletu, kakršen je bil moj, ima prvo besedo — sreča. Človek ima lahko najboljši in najhitrejši letalo, če pa ga sreča po strani gleda, mu vse skupaj nič ne pomaga; je pisala kmalu potem v nekem časniku. »In jaz sem imela vso pot srečo. Sreča me je zadržala 48 ur v Darwinu (mesto v Avstraliji) in me rešila cele vrste nepravil. Če bi namreč dospela 48 ur prej v Alor Star v Maleziji, bi se lahko utopila na letališču, kjer je bilo 1.50 m vode; nezdoda bi me zadela tudi v Rangoonu; v Atenah je dva dni pred mojim prihodom divjal tak vihar, kakršnega ljudje že 15 let ne pomnijo. Seveda pa je treba znati srečo tudi ujeti ali ji vsaj pomagati s tem, da se človek dobro pripravi za pot. S seboj sem imela majhno knji-

žico, ki sem jo sama naredila in vezala, v kateri sem si skrbno zapisovala: kdaj sem od kod odletela, kdaj bom drugod pristala; koliko benzin potrebujem; kdaj vzhaja in zahaja sonce, kakšni zakoni so na ozemlju, kamor letim itd. Za slučaj prisilnega pristajanja v kakem zapuščenem kraju sem imela s seboj najrazličnejših živil: mesnih in mlečnih tablet, sladkor, rozine, datlje, pomaranče; proti nevarnosti sovražnikov samokres in precej nabojev; proti mušicam posebno brizgalko.

Tudi za sprejeme sem se pripravila. V posebni škafli sem imela svilen obleko in dva para lepih čevljev. Pri sebi pa sem vedno nosila glavnik in šal, ki sta še stara prijatelja, saj sta z mano vred že petkrat prečkala ekvator.

Moje letalo se mi je že tako priljubilo, da gledam nanj kot na kakega pravega, do zdaj še najboljšega, človeškega prijatelja. Zato ga sedaj še ne maram zamenjati z možem!

Najbolj čudna pa se mi zdi nenadna spreminitev, ki sem jo doživela v dobrih petih dneh. Vse skupaj je podobno čudovitim sanjam. Še pred tednom sem se sončila na avstralski obali in uživala veselo cvetoče narave, tukaj pa je vse mrtvo, žalostno, mrzlo. — Spala sem ves čas samo 18 ur, največ v Neaplju — cele štiri ure. Ne gre mi v glavo, da sem že v Angliji, da se zopet lahko pošteno naspim.

Višek škotske brezbrzičnosti: »No, kako pa kaj z možem?«

»Saj nimam več moža.«

»Ah, draga moja, to mi je pa zelo žal. Kaj pa se mu je zgodilo?«

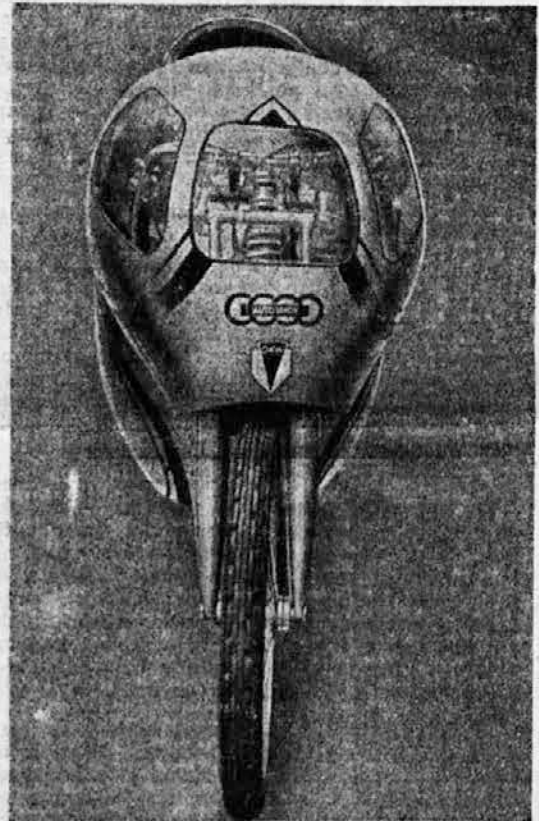
»Prav za prav sama ne vem. Poslala sem ga nekega dne pred desetimi leti v trgovino po hlebec kruha, pa ga še sedaj ni nazaj, kar skrbeti me je že začelo. Kaj pa bi ti storila na mojem mestu?«

»Veš kaj, nič več ga ne bi čakala. Kar sama bi šla še en hlebec kruha iskat.«

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 4. novembra: 12 V modernem ritmu (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Vladimir Golob igra na harmoniko — 14 Vreme, borza — 18 Pester spored (koncert Radijskega orkestra) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolaric) — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni kotiček — 20 Ob 70 letnici Petra Jereba: 1. Uvodno predavanje g. Z. Prelovca; 2. koncert pevskega seksteta »Mladost« — 21 Koncert Radijskega orkestra — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Epe-rantska oddaja: Gregorčičeva ura.

Najnovejši nemški tip motornega kolesa D. K. W. Kakor glava čebelice!

Smučarji pridejo na svoj račun po temle najnovejšem nemškem izumu ne samo pozimi, pač pa tudi takrat, kadar ni snega. Napravili so si smučiče, ki je podobno veliki krtači. Slika kaže takšno »krtačenje« v poletni smučarski soli.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Ne, ne! Perry tega ni mogel storiti! Kaj je že rekla lady Warrentonova...? Naj bolje pazi na brata? ... Da ju je gledala med plesom? ... in da je zapazila...

Elizabetha je bila tako v zadregi, ko sta bila skupaj... Elizabetha je jokala... In pri plesu? Ne!... Ne!... Vse, samo tega ne!... Ne Elizabetha, ne njegov brat ni bil sposoben, da bi ga bil prevaril! Ne, onadva ne!... Onadva ne!...

Za teh nekaj težkih minut je Geoffrey še enkrat doživel vse tiste temne slutnje in muke v neizvestnosti, ki so ga že tolikokrat, v urah samote po puščavah, križale in tlačile. Še enkrat je zatutil v sebi vso nemoč človeka, ki ima nekoga rad, a dvomi o ljubezni tistega človeka. Spet se mu je duša trgala pri misli, da ga je Elizabetha imela rada samo kakor brata, da pa to ni bila tista ljubezen, po kateri je toliko hrepenel. In potem... Perry!

Ali je Perry, njegov mali brat Perry mogel prevarati njega, starega Geoffa?

Geoffrey mu je pogledal naravnost v oči, kakor da hoče z enim samim pogledom prebrati vse njegove misli in izvedeti za vso resnico.

Perry je še vedno stal nepremično pred svojim starejšim bratom, kakor da pričakuje njegove obsodbe. Lice mu je bilo blede, še bolj blede v svitu prvega jutra.

Geoffrey se je obvladal in dejal docela mirno, kakor da bi s svojim mirom hotel preprečiti, da ne bi vzplamenela iz njega vsa grenkoba, ki je ta čas zastrupljala njegovo dušo:

»Kaj je Perry? Hotel si mi nekaj povedati?«

Perry je v tem usodnem času odpovedal. Ni mogel bratu

povedati naravnost vsega in mu razložiti, kako je do tega prišlo. Hotel je vsaj še nekaj minut, zdajle ob slovesu, uživati njegovo zaupanje in čutiti, da je med njima vse tako, kakor je bilo nekdanj. Njegov glas je bil zdaj čisto miren. Prekinil je pogovor nekam drugam.

»Slišal sem, da si tudi ti s Campbellom prestavljen v Chukoti, toda...«

»Da, toda najprej moram na pot, kupovat konje... Tja do arabske meje... Dva meseca me ne bo...«

»Zdi se mi, da se na Balkanu nekaj pripravlja...«

»Da, zdi se tako... Toda od starega Macefielda nismo mogli izvedeti nič drugega, kakor tisto, kar slutimo že sami... Vojna bo... Pa tudi tu, v Indiji, se pripravljajo razburjeni dnevi... Macefield mi je rekel, naj se podvizam in se čim prej vrnem sem... V Chukoti...«

Geoffrey se je poskusil nasmehnuti, ko je nadaljeval:

»Saj me boš razumel, da ga skušam ubogati, saj je tudi meni na tem, da se čim prej vrnem... zaradi Elizabete...«

Zdaj je ta beseda padla! Zdaj je prišel odločilni čas, ko bo izvedel vso resnico!

Perry je nekaj časa molčal, kakor da išče prehoda na kak drug razgovor, potem pa je junaško dejal:

»Geoffrey, nikdar se ti nisem zahvaljeval za vse tisto, kar si zame dobrega naredil... Vedno si mi bil dober brat!...«

»Neumnosti! Nikar ne govori tako solzavo! Sam si naredil karijero, nihče ti ni pomagal! In jaz sem zdaj ponosen nate!«

Perry mu je položil roko na ramo in glas mu je drhtel, ko je spregovoril:

»Geoff, nekaj se je dogodilo, toda vem, da me boš razumel...«

»Kaj se je dogodilo?« je rekel Geoffrey čisto mirno.

»Zaljubljen sem se v Elizabeto...«

»Oh, Perry, tako mi je žal...« je dejal Geoffrey spet docela mirno.

»Toda... Geoff... tudi... Elizabeta... ima mene rada...«

Geoffrey ga je pogledal mirno kakor tujec. Sam pri sebi se je zgrozil, kam je izginila ljubezen, katero je vse dosedaj čutil do svojega brata. Čutil je v sebi samo nekako zamolklo jezo, ne proti bratu, marveč proti usodi, ki se je tako okrutno igrala z njim; ki mu j erodnega brata postavila za tekmeča. Pred njim je zdaj stal mladi častnik, skoraj še otrok, ki mu je govoril, da ima rad njegovo nevesto in da ima tudi ona njega rada.

»Vse se mi tako zdi, Perry, da si preveč pil, pa ne več, kaj govoriš...«

»Geoffrey, na žalost sem čisto trezen in vem, kaj govorim! Povedati ti moram vso resnico in vem, da naju boš razumel!«

Brat ga je hladno ustavil:

»Govori samo v svojem imenu...«

»Geoffrey, vem, kako te to boli, toda veruj mi...«

»Govori!«

»Pošteno sva se borila proti tej ljubezni, toda...«

»Razumem! Toda zdaj bodi tako dober in mi povej, kaj misliš po vsem tem?«

»Geoffrey!«

»Govori!... Ali ti je ona rekla, da te ima rada?«

»Geoffrey!...«

»Ali ti je obljubila, da bo tvoja?«

»Je...«

»Tega ti ne verjamem. Lažeš!«

Geoffrey se zdaj ni mogel več premagovati. Sprva ni hotel vsega tega verjeti, zdaj pa, ko se je v bratovih besedah vse bolj jasno kazala resnica, je nezavedno skušal samega sebe slepiti, da vse to ni res, da ne verjame Perryjevim besedam, da vidi v njem zapeljivca, ki je vsega kriv, ker mu je zmešal zaročenko. Izgubil je brata! Toda neveste ni hotel izgubiti! Ne, pravica je na njegovi strani! Elizabeta je samo njegova! On je ne bo zapustil takole kar na lepem, da se bosta potem oba kesala zaradi svoje nepremišljenosti in trenutne slabosti! Ne, preprečil bo to!

Geoffrey se je nasmejal.